

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3435/2021
03.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хаџића, Весне Субић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Оливера Јелић, адвокат из ..., против тужене „Комерцијалне банке“ А.Д. Београд, чији је пуномоћник Иван Симић, адвокат из ..., ради утврђења и чинидбе, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 9944/20 од 11.02.2021. године, у седници одржаној 03.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 9944/20 од 11.02.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Вишег суда у Београду Гж 9944/20 од 11.02.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 9345/19 од 22.01.2020. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца; за утврђење да је апсолутно ништава одредба члана 6. став 1. уговора о динарском кредиту за рефинансирање кредита без девизне клаузуле број ..., закљученог између парничних странака 25.12.2015. године, у којој је наведено да се корисник кредита обавезује да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева у висини од 2% од износа одобреног кредита из члана 1. тог уговора; за обавезивање тужене да тужиоцу на име стеченог без основа исплати износ од 18.000,00 динара, са законском затезном каматом од 25.12.2015. године до исплате, и одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка .

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 45.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9345/19 од 22.01.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је апсолутно ништава одредба члана 6. став 1. уговора о динарском кредиту за рефинансирање кредита без девизне клаузуле број ..., закљученог између парничних странака 25.12.2015. године, у којој је наведено да се корисник кредита обавезује да плати банци фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева висини од 2% од износа

одобреног кредита из члана 1. тог уговора. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име стеченог без основа исплати износ од 18.000,00 динара, са законском затезном каматом од 25.12.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 25.520,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана стицања услова за извршење па до исплате.

Виши суд у Београду је, пресудом Гж 9944/20 од 11.02.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П 9345/19 од 22.01.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на основу понуде за закључење уговора у којој је наведено да накнада за обраду кредитног захтева износи 18.000,00 динара фиксно, парничне странке су закључиле уговор о динарском кредиту за рефинансирање кредита без девизне клаузуле број .. од 25.12.2015. године, којим је, чланом 1, уговорено да банка тужиоцу одобрава кредит у износу од 900.000,00 динара. Одредбом члана 6. став 1. тог уговора, тужилац се, као корисник кредита, обавезао да туженој банци по основу трошкова обраде кредитног захтева плати једнократну накнаду у износу од 2% од износа одобреног кредита, односно износ од 18.000,00 динара фиксно, који је тужиоцу наплаћен истог дана, 25.12.2015. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је предметна одредба уговора о кредиту ништава, на основу одредбе члана 46. Закона о облигационим односима, у вези са чланом 11. (начело равноправности странака у облигационом односу) и 12. (начело савесности и поштења) истог закона, јер спорном одредбом уговора није прецизирано који су то стварни трошкови кредита и због чега се везују за износ кредита, па је тужиоцу непознат механизам по коме се добија висина тих трошкова, а што га доводи у неравноправан положај у односу на тужену. Због тога, по мишљењу нижестепених судова, тужилац има право на враћање новчаног износа наплаћеног по основу ништаве одредбе, на

основу одредбе члана 104. став 1. и 3. у вези члана 210. и 214. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

На основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, ако циљ повређеног правила и закон не упућују на нешто друго. Уговор је ништав и када је предмет обавезе немогућ, недопуштен, неодређен или неодредив, на основу одредбе члана 47. истог Закона.

Закон о банкама, у одредби члана 43. прописује могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга, нарочито по основу депозитних и кредитних послова, а то право банке је регулисано и подзаконским актима и то: Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини обрасца који се уручује кориснику („Службени гласник РС“ бр. 65/11), донетом на основу Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ бр. 36/11 и 39/14), у примени од 05.12.2011. године.

Одредбом члана 17. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, прописано је да су банка и давалац лизинга дужни да кориснику пруже информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на уговор о депозиту, кредиту или лизингу, уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна, односно уговор о издавању и коришћењу кредитне картице за које показује интересовање (у даљем тексту: понуда), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду. Сагласно ставу 4. истог Закона, понуда се исписује на прописаном обрасцу, на папиру или другом трајном носачу податка и поред осталог садржи ефективну каматну стопу и укупан износ који корисник треба да плати, односно који треба да му се исплати, а приказан је на репрезентативном примеру у коме су назначени сви елементи на основу којих је тај износ обрачунат (тачка 8.), као и врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви, периоде у којима ће се мењати и начин измене (тачка 10.).

На основу изложеног, следи да банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга насталих у вези са реализацијом кредита, под условом да је у предуговорној фази информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на његов терет, понудом која је то садржала.

У конкретном случају, понуда достављена тужиоцу поводом закључења предметног уговора садржи врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, па тако и податак о једнократној накнади за обраду кредитног захтева у износу од 18.000,00 динара, који је тужиоцу и наплаћен при закључењу предметног уговора. Пошто је тужилац, садржином наведене понуде, у предуговорној фази обавештен о врсти и висини накнаде која пада на његов терет, то банка није била дужна да доказује структуру и стварне трошкове ове накнаде, нити је

таква уговорна одредба неодређена, у смислу одредбе члана 46. Закона о облигационим односима у вези одредбе члана 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга. То значи да предметна уговорна одредба није ништава, па је тужбени захтев тужиоца којим тражи враћање наплаћеног износа на односу те одредбе, са припадајућом каматом, неоснован, на основу одредбе члана 104. став 1. и 214. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 103. став 1. истог Закона.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку, припадају трошкови целог поступка. Износ трошкова одмерен је према опредељеном захтеву тужене и то: за састав одговора на тужбу 6.000,00 динара, заступање на два одржана рочишта за главну расправу по 7.500,00 динара, састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе у време пресуђења, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, па до исплате, на основу одредбе члана 277. Закона о облигационим односима. Трошак судских такси туженој није признат, јер није опредељен, а трошак ПДВ-а јој није признат јер није приложен рачун о извршеним адвокатским услугама правном лицу, на основу одредбе члана 42. став 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“ број 84/2004...5/2016).

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**